

V316
2

Ad Reuerendissimū in ch̄zo patrē illustrissimū dñm Philippū
scrē ecclie Coloniē archiep̄m. sacri Imperij Romani p̄ Italiā
archicancellariū. principem electorem. westphalie zangarie du/
cem. legatumq; natum ꝛc.

Dosteaꝝ aliquot dies illustris-

sime p̄nceps. salutiferū inquisitōis hereticę prauitatꝝ officiiū hūme/
ris meis admodū tenerꝝ z arduitatē tanti negocij nō abs re formi/
dātibꝝ. obediētia sup̄iorꝝ meozꝝ vꝛgēte accesserat. nō poterā pestiferas famsonis
vulpes messēm dñicā deuastare molientes: rostro p̄uide discretōis tanq; canis
venaticꝝ sup̄p̄sso p̄zimū rictu quo ad in casses incidissent: nō inuestigare. irretit/
atq; nō canis instar muti z latrare nequeūtis h̄ argutorꝝ veluti pacerrimꝝ non
adhiberi. Vbi autē hec tacitꝝ meū repetēs manū executōis ad aratriū p̄libatū
officij posuissēm. offendi p̄ohdolor sup̄stitiōes: non nullas passim emersas (si
p̄ncipiꝝ succursum nō fuerit) triticū agelli dñicā pessum daturas Plures eq̄dē
eultere fama relatrice p̄didici. q̄ tanq; clauū clauo. incōmoda maleficio insicta
licite p̄ maleficiū emoueri posse suspicent. eosq; q̄ euismōi maleficiū tollendi gr̄a
pythōnissas p̄sulerint mime culpādos Qui q̄s f̄uiter errent facile colligit si
sacraz septuraz volumia ad memoriā reuocent Primi nāq; Paralipomenon
decimo legimꝝ Saulē regē (eo q̄ pythōnissas p̄sulerit) z vita z regno p̄uatiū
esse. Huc q̄ errorꝝ q̄lit in ianuis obuiandū forez meū diu multūq; cogitanti
tu oim̄ p̄mꝝ obuiꝝ ferebarꝝ dignissime p̄nceps. q̄ppe quē p̄stat lucos z siluas p̄
donibꝝ iam p̄dē habitatas nō paucꝝ imp̄ctis emūdauisse necnō indefessis mer
catoribꝝ tutū iter efficere curauisse. Lū q̄ anīmꝝ corpꝝ lōge p̄ster Nō ambigo
fore q̄n hūic errorꝝ in discretimē aiāz p̄genti sis obuiarimꝝ q̄ tot tātisq; imp̄ctis
saluti corpꝝ dignoscerꝝ p̄suluisse. Sic z amator Altitudōis antistes cōfrat
tꝝ strenuū ducē Burgundonū germanū nō reueritꝝ pinū quādā subsecuisse
legit quā sup̄stitiosos i vsus crediderat zuertendā. Sile q̄ ddā z diuū Har/
tinū Turonē ecclie archiep̄sulē egisse mēorie p̄ditū est. egregio forsan Ezechie
regꝝ facinore cōmonefactū. q̄ anguē enēū ab eremio licz p̄haz sanādoꝝ corpm̄
gr̄a p̄statū. ne aiāz i piculū cederet (iij. Regū decio octauo capite enarrante)
infringere nō formidauit. Quozꝝ exēplo Reuerēdissime p̄ vꝛ p̄ncipiꝝ obsteꝝ
ne vbi mala p̄ lōgas zualuere moras sero medicīa pareꝝ. Hunc tractatū pro/
tractōribꝝ iā noctibꝝ elucubratiū tue dignissime dñatiōi cōsu dedicandꝝ p̄cessus
autē formā libellꝝ ip̄e indicabit. Pro cuiꝝ exordio s̄sequēs mouet q̄stio.

¶ Uꝛo viro bono a maleficio vꝛ ab h̄ntibꝝ pactū cū demōe: liceat q̄ malefi/
cia remedia recipere. Et arguit q̄ sic. P̄no aucte: qz d̄r Hostiē in sūma. tit. de
frig. z male. Aliqñ maleficiant hoies: ita qz f̄ddunt impotētes oibꝝ mulieribꝝ
p̄terq; vni. h̄ maleficiū vocat fortilegiū Et si illa vroz sit: bonū videt fortilegiū
cū adulterū vitet. Et refert hoc autdā comiti p̄ ānos triginta v̄gisse. postmodꝝ
p̄o euanuissē. Si autē fortilegiū sit bonū vꝛq; erit licitū. Sed o arguit rōne: qz
aliqñ sc̄i ip̄osmet demones ad aliqñ h̄mōi obsequia coegerūt: vꝛ br̄us Jacoby
ap̄ts iussit p̄ demones. ad se adduci Hermogenē. Et br̄us. Dñicis compulsi
demonē s̄bi tenere candelā. Idē qz faciūt exoraste aliqñ. q̄ licitū est ab habēt/
ibus pacta cū demonibꝝ q̄rere h̄mōi remedia. Ad oppositū z p̄ p̄itate arguit p̄
multos articulos Parisꝝ solēnt p̄dēnatos in hac materia. qz q̄ntꝝ sic habet.
P̄ licitū sit magicꝝ artibꝝ vꝛ q̄buscunq; alijs sup̄stitiōibus a deo vel ab ecclia
p̄hibitis aliq̄ facere; p̄ q̄cunq; sine bono errorꝝ: qz f̄m Aplm̄ nō sunt faciēda
mala vꝛ bona eueniāt. Serꝝ p̄o articulꝝ sic h̄z. P̄ licitū sit autē p̄mittendum
maleficia maleficiꝝ repellere: error est.

Cōtra petētes remedia a maleficis.

Qstendit quo noie censeant q̄ nūc dicunt malefici. z quid sit pactū habere cū demone. cur p̄terea plures femie q̄ viri infici/ antur hac peste.

Capitulum Prīmū.

Pro p̄mi introductōe Sciendū q̄ a b̄to Augustio in libro de ciuit. dei enumerant valde multe spēs supstitōis z recitent. .xxvij. q. v. c. Necm̄z. Prima ap̄d eū est ars magica q̄ iā vulgo vocat ars ma/ leficōz. Nā de ea sic inq̄r ibidē. magi sunt q̄ vulgo maleficia ob faci/ noz magnitudinē nūcupant Hi sunt q̄ p̄missu dei elemēta p̄cutiūt turbāt mētes hoīm min⁹ p̄sidentū in deo. sine vilo veneni hausto: v. olentia tñ. carnis interimūt. Et s̄dit. demonib⁹ em̄ acatis audēt vtilare: vt q̄sūqz suis p̄māt mal' artib⁹ inimicos Hi etiā sanguie vrunt: z victimis sepe p̄ungūt mortuoz corpa. hec ille. ¶ Iste p̄missio discutiendū ē qd sit h̄zē pactū cū demōe. Et qdē aliqd ē pactū ep̄sulum: qd sez ex familiari H̄it collo q̄o cū demone ha/ bito: z istd de se fatz est manifestū. Aliud p̄o est pactū implicatū siue tacitū: qd vocare possum⁹ pactū interpretatū. Et istd qdē d̄scribit nob̄ ab vniuersitate Pa/ risiensī vbi statim art. iij. vbi sic d̄z. q̄ inire pactū cū demonib⁹ tacitū vel exp̄/ sum nō sit idolatria aut spēs idolatrie z apostasie error. Et intēdū pactū impliatū in oī obseruatōe supstitiosa: cui⁹ effect⁹ nō dz a deo vel a natura rōnal/ biliter expectari. hec ibi. Qd sic possum⁹ explicare: qz tūc pactū tacitū est cū de/ mone: inq̄tū actor talii opey sc̄i aut sc̄ire dz: q̄ talia opera neqz ex sua natura: neqz ex diuina ordinarōe: neqz ex suis sp̄alib⁹ meriz nata s̄t: talē effectū indu/ cere. z sic tacite p̄sentit in assistentiā diaboli: p̄tualit' talē effectū a demone expe/ ctans. nā cū sit manifestū: q̄ natura ad talē effectū nō h̄z p̄tutē. Et cū h̄ neqz ex sc̄pturis: neqz ex practica eccl̄ie (q̄ sp̄sctō vtriqz regit) neqz ex inspiratōe sanctorz habeat: q̄ de⁹ talib⁹ obseruatōis aliq̄ p̄tutē supnaturalē p̄tulerit ad p̄ducēdūz tales effect⁹: neqz rōnabilit' sp̄are possit: q̄ ob merita p̄pria p̄ angelos bonos specialit' sibi assistētes tales effect⁹ sequant'. Quid aliud p̄sumendū est q̄ q̄ ta/ les effect⁹ sūt solū opatione demonū. z p̄ p̄ns qd aliud facit actor talii obser/ uationū: sicut z aliq̄ vītes eis: q̄ expectēt tales effect⁹ a demone: sibi exp̄/ bendos. z p̄ p̄ns i obsequiū demonū p̄tualit' vel tacite p̄sentitū. tal' aut' cōsen/ sus rōnabilit' pactū tacitū cēseri dz. Et pactū illd est valde resp̄sibile. In p̄/ dictoz roboz atōem inq̄r Aug⁹. Qes artes hmōi vel nugatorie vel noxie sup/ stitutions ex qdā pestifera societate hoīm z demonū: q̄si pacta infidel' z dolose amicitie p̄stituta: penit⁹ s̄t repudiāde z fugiēde ch̄riano: .xxvij. q. ij. Illd.

¶ S̄z merito q̄ret h̄ aliq̄s cur sese pl⁹ inficiant ista maledicta peste q̄ viri. Re/ sponso. hui⁹ ap̄d doctozes inuenio duas causas. Prima qz mulieres p̄ne sunt ex sua curiositate ad credendū prauis suasionib⁹: z qz habent linguaz lubricam vnde ea que praua arte sciunt: comparib⁹ feminis tacere non possunt: z p̄ hoc demoni lucrifūt plures aīe. Sc̄da qz mulier ē naturalit' aīal ibealle: virib⁹ de/ ficiēs: valde tñ supbiū: z p̄ p̄ns facile idinatū ad vindictā crudelē modice offen/ se. Et qz illā nō possunt inferre femie: p̄ manifestā violentiā: p̄cupiscūt se vindi/ care insidiōse z occulte: nō solū de inimicis: s̄ inter dū etiā de his quozū amozē

A

pactum p̄p̄o

impliatū d.

femina magis
sibi magis

z. v. v. d. d. d. d. d.

Contra Petentes

ardent propter volubilitatē cogitationū z affectionū suarū q̄ ex vicio cōplexionis
eis inest. **Uñ** Ecclesiastici. xvj. Nō est ira sup irā mulieris, cōmorari leoni z dra-
coni plus placebit: q̄ habitare cū muliere neq̄. **Et** itēz Beatus oīs malicia su-
per maliciā mulieris. **Uñ** patet q̄ mulieres puerse aptissima sunt instrumenta
salcē pactionalia scz cōiter dicta quibz diabolica malicia tentat sua machinamē-
ta: de quibz torrens compriū est q̄ propter minimas offensas intulerūt suis vicis-
sims quissima tormēta in suis corpibz: z damna quissima in rebz.

¶ Defendit sententia Scoti doctoris subtilis. z simul ostendit:
q̄ incantationibz z alijs opatiōibz magicis nihil inest p̄tutis.

Capitulū Secundū

Istis p̄missis descendendū est ad questū z inuentio q̄ aliq̄ docto-
res in suis sc̄ptis introducūt Scoti doctorē subtilē velut opinan-
tem. q̄ licitū sit maleficiū maleficio tollere: afferentēq̄ fatiū esse q̄
p̄ vana z sup̄stitiosa opa non liceat tollere maleficia. **Obijciuntq̄**
¶ Ip̄m illd̄ Apli ad Ro. iij. Nō s̄t faciēda mala vt euemāt bona.

¶ Sz salua reuerētia istoz. **¶** Ip̄i iniuriā faciūt doctori subtili nunq̄ em̄ ip̄e sen-
tūt q̄ p̄ opa sup̄stitiosa aut p̄ maleficia liceat tollere maleficia. **Sz** xxxij. dist.
xij. vbi istā materiā p̄tractat: solū vult q̄ licitū sit destruere aliq̄d opus mate-
riale q̄d est tanq̄ signū quo duranter diabol⁹ ex pacto q̄d h̄z cū malefica. verat
aliquā p̄sonā in coepe vel in rebz suis: **Exemplū** suū est: vt si q̄s magus h̄ns pa-
ctum cū demone. obtineat ab eo vt Joāne impediat: ne suā vxore cognoscat.
q̄dū tale maleficiū p̄fuerat. scz acus ineuruata: vel aliq̄d sile. in tali casu vult
doctor subtilis q̄ fatiū est querere an tollere maleficiū id est destruere illud si-
gnū liceat. cū meritiū sit tollere opa diaboli: nec in h̄ vt inq̄t est aliq̄ infideli-
tas: q̄ destruens non acq̄scent aliquibz opibz malignis: h̄ credit demonē posse
z velle fatigare dū durat tale signū z destructio talis signi. imponet finem tali
verationi: iura pactū volūtariū q̄d habuit cū malefico: ad tale signū. nō autē
q̄ p̄ destructōem talis signi demon cogat aut necessitet cessare a tali veratione.

¶ Sz irēdit doctor subtil⁹ q̄ demō libere (h̄ cautelose) cessat a veratōe ad destru-
ctiōē talis signi vt maleficiā in illa sup̄stitiosa credulitate teneat. q̄ putat illi si-
gno aliquā inesse p̄tutē ad verandos hoies. z ob id credat malefica p̄ suū op⁹
illā lesionē efficere: quā tū demon sua sponte sol⁹ p̄ seipm̄ opat: nihil ad h̄ coo-
perante ope malefice. **Et** sic tandē nihil aliud fit: q̄ q̄ vana vanis tollunt. id ē
ea q̄ null⁹ p̄tutis sunt: p̄ ea q̄ nihil p̄tutis in se p̄tinent destruunt. **Exemplum**
hui⁹ refert Cancellari⁹ Parisiē. de Philippo rege Francoz: q̄ accipiēs ima-
ginem q̄ndam cereā quā dicebāt baptisatā z excreatā talit̄ nomie suo q̄ illa de-
struata rex moreret. **Et** videbim⁹ in q̄t pius rex fide plen⁹ si potentior erit de-
stron ad p̄dendū me q̄ de⁹ ad saluandū. **Et** hec dicēs imaginē p̄iecit in ignē.

¶ Quā incantationibz z alijs practice artū magicarū nihil inest p̄tutis man-
feste sentit Aug⁹. sic inueniens. **Admoneāt** fideles sacerdotes p̄plos suos vt
nouerint p̄ magicas artes incantationesq̄ q̄buslibet infirmitatibz hoim̄ nul re-
medij posse p̄ferri nō aialit̄ languētibz claudicantibusue vel etiā moribundis
q̄c̄q̄ mederi. h̄ hec esse laqueos z insidias antiq̄ hostis: quibz ille p̄fidus genus
humanū decipe nitit. xvi. q. vi. **Admoneāt.**

¶ Cur Malefici aut diuini adhibent vel herbas operibus
suis vel verba sacra.

*Signū quōdā
mate dāmon
necesse est h̄z
vultū tunc
peccato.*

Exemplū.

*Inuentio est
sa ad dāmon
oia opa t̄
at deducit
māntes*

Remedia a Maleficis.

Capitulum Tertium

HEd cōtra verbū istud bñ Augustini obijciat primo forsan aliquis
Isti malefici plerūq; in curandis hoib; vel pecozib; vrunt herbis
medicinalib;: h; pstat herbis illis inesse p̄tutes naturales ad sanā
dum: q̄ opib; eoz sequit̄ aliqd̄ inesse p̄tut; Dicendū q̄ tales ma
lignissimi neq; ministri sathane p̄tutes tales ignorant. q̄re q̄ tales
herbas adhibēt nisi q̄ p̄tuti herbaz tal; curatio ascribat; vt neq̄tia sua occulte
tur. q̄ alij ipoz cōmertū min⁹ abhorreāt: cū tñ p̄ter eoz incantatiōes p̄uatim
adhibitas demon arte sua aliū de iurta modū statim pus exp̄sum illas sana
tiones p̄uret. Istō cōp̄ertū habeo de q̄ dā p̄niciosissimo neq;: q̄ eoz pluribus
interrogat⁹ a duob; excellentissimis medicis doctorib;: nō potuit vllā p̄tutē vel
q̄litate naturalē illaz ascribere herbaz q̄s adhibuit infirmis. nec mirū q̄ fateba
tur se vti eisdem herbis ad omēs morbos quos assumeret curandos.

Secō multi obiciūt q̄ plerūq; hoies isti in suis r̄medijs qb; p̄tendūt subue
nire verat; adhibēt aliq̄ sacratissima p̄ba. h; talib; inest aliq̄ p̄tus. incōuenient
q̄ bñs Aug⁹. sentit eoz opib; nihil inesse p̄tut;. **H**ymōi obiectioni facile rñ
dem⁹. q̄ p̄tus q̄ interdū p̄bis illis inest: in sp̄ualē hoim salutē supernaturalē est
verbis ill; cōtata a deo: q̄ etq̄ fidel; est z seipm negare nō p̄t. nō vtiq; ita a seipso
dissidebit; vt illa sc̄tissima p̄tus ordinata ad honorandū deū z ad vniendum
aiam sp̄ualit̄ suo creatori quā p̄trea instituit ad dep̄mendū p̄tates tenebrarū
z cohercendū z erpellendū eas. a machina ment; suis z ab hūana p̄uersatione
nō inc̄p; de⁹ ita sibi d̄rus est. vt ea p̄tus infirm; fiat sacrilege apostasie: z acti
ue p̄curat ad hē norādū demonē: aut neq; existat pestiferi cōmertij: q̄ misera z
cunosa hoim cupiditas: ab inimico ch̄ri ip̄tret bñficia. qb; illecti deū deserāt.
z hosti suo p̄iungant. Et p̄trea etq̄ de⁹ iustissim⁹ est z optim⁹: nō vtiq; sacra
tissima p̄tus a sua sc̄titate emanās: coopabit ad ludificandū v̄l decipiendū fra
giles hoies: nō ad veritate req̄rendā a p̄e mēdaci; nō ad infamandū incōctēs
nō ad detegendū crimia q̄ ordo charitat; vult eē occulta. nō ad tormentandū
hoies. nō ad mortificandū eoz pecora: q̄lia tñ sc̄im⁹ at̄tēptari ab. ist; malefici;
hoib;. Alesit em̄ diuina p̄tus sc̄etate inire cū belia: aut eē vinculū iniquitatis
Un; p̄t; q̄ quis p̄bis talib; inest etq̄ sp̄ualis p̄tus. illa tñ coopat neq; op̄i
bus malignis. **S**z q̄res forsan. si virt⁹ verbor; eis nō coopet; aut q̄ p̄ba talia
volūt opib; suis adiūgere. Ad h; p̄mpta est r̄sio: qz diabolica sup̄bia: verbis
sacratissimis cupit honorari: sicut in incēso thuris vel thimiamat; z silib; quib;
colit de⁹. desiderat venerari. sc̄t etiā i illis: quissime dñm deū offendi: z p̄ h; z
aias miseras: pl⁹ sibi incorpari: vult p̄trea res optias fact; illis imiseri: vt ho
mines ei tāq; verac; credāt citi⁹ z ei p̄fidāt: z min⁹ cōmertia illa abhorreāt. qñ
p̄spiciūt imiseri vel sc̄tā. vel ea q̄ sp̄m incōctie v̄l mūdicie p̄tendūt. vt s̄t; puer
p̄go. cera vel carta p̄ginea. incaustū p̄fectū ex thimiamate zc. Et mirandū est
de hac cecitate hoim q̄ nō aduertūt q̄ longe excrebūt; est talia opa nefaria ex
ercere: cū aduictōe sacroz p̄boz: q̄s si fiāt tñ p̄ caracteres: vel alia p̄ba extranea
vel p̄ficta. Hā cū h; solū colit demon; p̄ ea q̄ oino vana sunt: certe ibi colit dia
bolus: p̄ ea q̄ sancta sunt. z sic p̄tō apostasie ibi addit iruerētia z zrumeliosa
contaminatio rei sacre. **E**x p̄dictis patz q̄nta cecitate insanūt hoies q̄ ad
remouendū mortē. infirmitates: vel q̄lescūq; defect⁹ ab vrozib; plib; vel u
mentis accedūt ad magos aut maleficos: putātes eoz opib;. caracterib; v̄l in

*herba ad b. b. b.
na sumor equi l. b.
huo m. f. m. em.*

intra v. b. a. s. a.

*q̄ a. v. i. b. i. b.
p̄ fidelitate d̄i.
in bono sp̄uale hōi.*

z q̄ i. s. t. i.

h; t̄. c. d. m. o. n. i. c. a. z

h; t̄. c. d. m. o. n. i. c. a. z

3

Contra Petentes

tantationibus aliqd inesse putatis: ad remediandū tales defectus: cū tñ talia remedia si interdū sequant: immediate fiāt ope diaboli i deceptionē generi hūani. Et q̄ talibz vtentes cōvincunt cōicare in opatōe diaboli. Et h̄ est qd̄ dñs. p̄ph̄a ber̄ Leuit. xix. dicit. Nō dedinetis ad magos nec ab ariolis aliqd̄ sciscitemini vt polluamini ab eis.

Resumit̄ et dissoluit̄ q̄stio p̄ncipalis magis in speciali.

Capitulum Quartū

Hic insurgit aliud dubiū: longe maiore (vt mihi videt̄) ingerēs difficultatē. An licet q̄rere opatōez maleficiā ad destrucdū maleficiū alteri? malefici p̄ aliq̄ sua necitate i plibz aut iumentis. sine tñ cuiuscūq̄ alteri? lesiōe. Et arguit̄ q̄ h̄ liceat. nā si h̄ nō liceat: vel h̄ iō cēt: qz interueniret pccm̄ maleficiā: et sic req̄rens opatōem maleficiā: cōi caret pctō illi? Aut ideo: qz in tali maleficiō diuin? honor impidēref diabolo: h̄ neutri hoz obstare videt̄. Nō p̄mū: qz q̄suis vez sit vlt̄er. q̄ nō licz alique inducere ad peccādū: p̄ tñ qd̄ malo siue pctō alteri? vti i suū bonū. ij. ij. q. lxxix. ar. vi. Jam si malefici? sit parat? exercere maleficiū: tūc ip̄e nō induat. vt p̄tz. Inducere nāqz aliq̄e fm̄. s. d. est ip̄m ad aliquid inclinare ad qd̄ patus non erat. Et q̄ angel? p? cardinalē dñm Petru aureolū. ti. de sup̄sti. s. xij. tenet q̄ licitum sit maleficiū tollere p̄ maleficiū: qm̄ malefica pata est actu illd̄ exercere: neqz vrē do suo maleficiō: ip̄e pctō malefice se sociat h̄ eo vr̄it ad bonū et ad licitū. scz ad liberandū se ab iniq̄ vxatōe: vt in sili dīcere videt̄ Aug? . ad publicolā. et habe tur. xxi. q. j. Douet te. Neqz etiā videt̄ obstare fm̄ scz q̄ honor diuin? in tali maleficiō impēdit diabolo: qz fm̄ Aug? . vbi statim. licitū est iuramentū recipere ab idolatra: q̄ nosc̄t iuratur? p̄ falsos deos. Sz daruz est q̄ in tali iuramento exhibet reuerētia diabolo: qz iuramentū est act? latrē. ij. ij. q. lxxix. ar. iij. q̄ q̄ in ope ip̄ius malefice exhibet demoni honor diuin? : potero nihilomin? illo maleficiō vti ad bonū meū: qm̄ in ei? maleficiā nō p̄sentio: sicut iuramēto idola trē in q̄ ip̄e cōmittit verā idolatriā: in quā nō p̄sentio: h̄ vinculo iniq̄ q̄ idola trē adheret idolo: vt oz ad bonū meū. nollens eē p̄tent? si iuraret p̄ vez deum ch̄ianoz. S̄cō ad idē p̄t argui p̄ factū Helie p̄he. iij. Regum. xvij. q̄ dedit q̄dringentz sacerdotibz baal bouē vnu: quē imolarēf deo suo baal: puocauitqz eos vltro ad inuocandū noia deoz suoz: dicens. Inuocate noia deoz vroz: q̄ z eos inuocauerūt a mane vsqz ad meridiē: clamātes: baal exaudi nos: et iuxta ritū suū inaderūt se cultris et lanceolis: donec pfunderent sanguine. igif̄ licebit mihi p̄pter necessitatē vti ope ip̄ius malefice i bonū in q̄ inuocant ip̄i demōes.

Ad idē etiā possem adducere factū Jehu reg. iij. Reg. x. ca. q̄ cōgregauit sacerdotēs baal deditqz oibz vestes: vt sacrificarēt baal. p̄f̄ illd̄ bonū: vt scz illos discernēs singlos interficeret. Sz q̄suis dicta argumēta z eis silia apparet̄ sbrilitatē h̄z videant. p̄cedunt tñ ab insufficiēti diuisione. vt statim patebit. Et q̄ oino necariū est tenere p? sc̄m Tho. dif. vij. ij. sniaz. q̄ nō liceat p̄t p̄ali necitate vti ope ip̄i? demonis vt remoueat q̄cūqz vxatio illara p̄ maleficiū. siue a plibz siue a iumentis zc. h̄ iuocādus est ad h̄ dñs de? . de q̄ scriptū est. Hotes z iumēta saluab̄ dñe quē admōdū mltiplicasti misērdiaz tuā deus. Ps. lxxv. Vñ vult doc. san. q̄ ea q̄ sunt sup̄ facultatē hūanā z naturā a solo deo s̄t req̄renda. Et iō sicut ille qui peccat q̄ creatur? impēdit illd̄ qd̄ dei est. p̄ ido?

possibilitatē.

nō licet potest
amplius a malef
Deo. cat.
na

Remedia a Maleficis.

latræ cultū: ita etiā q̄nter peccat. q̄ ad ea demonū auxiliū implozāt q̄ a deo ex-
pectanda sunt. sicut fit in artib; magicis. in q̄b; cōplementuz opis ex p̄tute de-
monū expectat. In his em̄ oib; est apostasia a fide. p̄ pactuz initū cū demone.
vel p̄boten? si inuocatio interfit. vel facto aliq̄. etiā si sacrificia desint. iā nulla
utilitas tāta esse p̄t. p̄ q̄ faciendū sit qd̄ vergat in dei iniuriā. Hoc aut̄ p̄tingit
q̄n̄ illd̄ qd̄ ip̄ius dei est. nō ab ip̄o querit. s; cū ei? aduersario sedus init. hec ip̄e.
¶ Ad idē est exp̄sse ibidē veniēs dñs Albert? ar. xij. vbi querens an liceat vti
magi; p̄tutib; sic d̄t. Expectare aliqd̄ a demone. vel velle aliqd̄ pape p̄ ipsum
sq̄ est fidei p̄tūmelia z ideo apostasia. Ad idē est ibidē Bonauētura. q. iij. Cō
firmant p̄dicta auēte bti Augustini. z habet. xxvj. q. vl. Nō obseruet. Qui ra-
lib; credūt. aut ad eoz domū eūtes. aut domib; suis introducāt z interrogant:
sciant se fidē ch̄yanā z baptisimū p̄uaticasse. z paganū z apostatā. i. retro abeū
tem. z dei inimicū irā dei q̄nter in eternū incurrisse. ¶ Ex iam habit; infero
duo correlaria. Prīmū. hereticū est asserere: q̄ licitū sit maleficiū p̄ maleficium
repellere. Scdm̄ q̄ p̄ p̄naciōe h̄ asserentē. merito esset tanq̄ h̄ hereticū. p̄el-
dēdū. Et si in sua p̄naciā p̄sisteret. talis veniret igne cōburendus. ¶ Patent
ista correlaria clarissime ex statim inductis. z eis manifeste fauet articul? Pa-
risiensis in argumēto post oppositū induc? Un̄ q̄ daz sacre theologie p̄fessor
clarissim? non irrōnabiliter dixit. q̄ positio Angeli z dñi Petri aureoli: mul-
tum videt piculosa. dissoluitq; rectissime eoz motuum dices. q̄ tunc liceat vti
malo alterius q̄ parat? est ad h̄ q̄n̄ hoc fit absq; p̄tō p̄prio vtentis tali malo.
¶ Jam qui maleficiū accedit vel consulit ip̄m: peccat mortalit. Tum p̄pter hoc
q̄ auxiliū petit a demone. tum etiā q̄ facit h̄ p̄ceptū ecclē Un̄ nō est sile de ac-
cipiente mutuū ab vsurario: q̄ absq; suo p̄tō petit mutuū. Itā nō p̄t absq;
p̄tō petere a demone auxiliū. Hec sentētiā d̄ doctor ille egregi?.

3. q̄ nō n̄ vult p̄
seip̄i: h̄c
signat

an. vobis

correlaria

h̄c d̄t. p̄naciōe

¶ Quō se debeat habere hō q̄ om̄i adhibita hūana diligētia libe-
rari non potest a vexatione p̄ maleficiū illata. ¶ Ca. v.

Hed quid faciat hō q̄ alia via hūana sanitatē recipare nō p̄t. Res-
pondēdū est p̄ verbū Augustini in libro h̄ mēdaciū. faciat hō pro
salute hoim q̄ p̄t cū ad h̄ ventū fuerit: vt tali salutē nisi peccando
p̄sulare nō possit. iam se existimet nō h̄re qd̄ faciat. scz via hūana.
xxij. q. ij. Faciat hō. Recurrendū ē tunc erit ad consiliū reḡ. Yosā
phat. ij. Paralip. xx. clamant: cū ignozam? qd̄ agere debeam?. hoc solum hab̄
benus residui: vt oculos n̄ros dirigam? ad te dñe. ¶ S; forsā aliqd̄ remur/
murando h̄ dñm̄ dicit. corde hūiliato. lachrymis. elemosynis. oīoib; ieiunijs.
exorātionis. z reliq; eccl̄astic; medicinis inuocauim? dñm: nec tñ exauditi su-
mus Fateor z vez est: q̄ oib; illis iā enumeratis adhibitis. interdū hō nō rele-
uatur a vexatōe: q̄ de hoc est text? xxij. q. j. Si p̄ sortiaris. ¶ S; in h̄ casu
quid respondēdū sit sic remurmurātib; nisi verbū Iudith. viij. ca. consēptum
Donitū vos ip̄s miseratōis dñi z in arbitriū v̄m̄ diem p̄stituit. et. Non est
sermo iste qui misericordiam prouocet. sed potius qui iram exatet. Tollerare
ē quisq; debet: q̄ talia patit patient flagella p̄i patris dñi dei. durum em̄ est
nobis contra stimulum recalātrate diuine correptionis. Melius est flagella
permissiōe eius immissa patienter sustinere: qui dū affligit tunc sanat. q̄ auxi-
liū demonis implozare. q̄ dū inuocantē se adiuuat: certe ad eternū interitum

signat p̄naciōe
a deo

J. v. v. p̄naciōe

z oīo murmuratō
cum iudith. p̄t. d̄t

3

Contra Petentes

1. v. d. o. Ant. l. d. d. m. m.

spem ducere festinat. Est q̄ p̄ clusione tenendū q̄ illicitū est oē pactū h̄re cum demone etiā tacitū siue immediatē cū demone intū siue mediātē malefico acq̄dendo sez ipsi. aut vr̄do eius opibus. Cū em̄ diabolus sit inimicus iesu x̄p̄i oim̄q̄ m̄broz ei⁹. Itē interdīcta est nob̄ ois societas z ois cōcīatio cū eo. Jura illud Jebu. p̄p̄. His q̄ oderūt deū amicitia iūgeris. ij. Paralip. xij. Et illud Esaiē xxvij. Percussim⁹ fedus cū morte: z cū inferno fecim⁹ pactū. Et itē. xxvj. q̄. v. Qui divinatōes. sic scribit. Qui divinatōes expectūt z morē gētiliū subsequūt vel in domos suas hmōi hoies introducūt: exq̄rendi aliq̄d arte magica: aut ex piandi cā: **H̄ regula anq̄q̄nti iaceat** fm̄ q̄dus p̄ine diffinitos. Un̄ de illis bz in dicto caplo. Nō obseruet. xxvj. q̄. vl. q̄ tales inutilit sine cā maḡ ad sui dā nationē tendūt. Prohibemur q̄ inq̄rere veritatē ab eo q̄ m̄dax est z p̄ ei⁹ sz m̄daciū z in p̄itate nō stetit. Un̄ Aug⁹. in p̄mo de doctria ch̄itana inq̄t. S̄ etiā si dixerint vob̄ inq̄t sc̄ptura: z ita euenit ne credat⁹ eis. Nō em̄ q̄ imago samuelis mortui. Sauli s̄a p̄nūciauit. pp̄ f̄ h̄ talia sacrilegia q̄b̄ illa imago p̄sentata est minus execranda sunt. xxvj. q̄. ij. Illud.

2.

Similis h̄y. 1. d.

Nullā veritatē de rebz amissis a demone liceat inq̄rere necq̄ auxilia quecumq̄ a maleficis petere.

Capitulum Sextum.

ali⁹ aut 5. Thoma

ga domi sup̄ p̄ infames Innocentio

ph. 1. d.

5. p. d. v. l. d. m. m.

Dediciis q̄ p̄sequens est q̄ a demone inq̄rere veritatē de rebz furto sublat⁹: vel aliūde amissis: est gr̄ade pat̄m. Nā fm̄ sc̄m̄ Tho. mā sup̄ Esaiē. iij. cap. Sp̄ est pat̄m a demonibz inq̄rere: z apostasia: demon etiā facile suo m̄daciō hoiem inducere p̄t ad credendū pessima de innocētibz. Et si forte vez dicat. h̄ tm̄ idō facit vt miseros hoies ip̄m p̄sulētēs ad suā societate alliciat: z aliq̄d pactū saltē tacitū secum habeant. Et ex p̄sequēti in apostasiā a fide incidat. Et q̄ cū summa rōne sc̄tus Tho. ij. q̄. xcv. ar. iij. ad tertū sic scribit. Nulla vilitas r̄p̄alis cōpar p̄t de trimento salutis sp̄ūalis: q̄d iminet ex inq̄scitōe p̄ demoniū inuocatōem. hec ip̄e. Un̄ p̄tz q̄ execrabile sacrilegiū hī cōmittūt: q̄ p̄ reuocatōe rez p̄ dita z maleficos vel diuinos p̄sulūt. Nā p̄ter rei vilis reuocatōem: tradūt ip̄i aiām suam sathane in eternā pditionē. Nā vt dīs Petri de Tharenta. postea summi⁹ pōtifer Innocenti⁹. v. ordīs Predicatorū. rōnabiliter astruit Demō interrogatus nō r̄ndet talibz: nisi p̄ q̄dā pacta: veneratōes z adiuratōes seu inuitatōes illicitas. Pr̄terea freq̄nter malefici z p̄ sua z diabolica signēta innocētibz gr̄adem p̄tare conant infamiā: vel de occultis suscitare nitunt scandala grauissima. Parer p̄terea q̄nta insantia ferunt: q̄ a demone aut mistris ei⁹ vilitatē q̄runt aut salutē corp̄alis: q̄ n̄r host⁹ est: z homicida fuit ab initio toti⁹ generis hūani. Quis corp⁹ sanet: h̄ idō facit: vt infelicē aiā z eternā dānatōē p̄ducat. Qui si cuiq̄ auxiliēt in aliq̄ h̄ idō facit: vt ei pl⁹ noceat i alio. Jura illud aplicū. Fr̄es vigilate qz aduersari⁹ v̄z diabol⁹ tanq̄ leo rugiēs circuit q̄rens que deuoret. j. De. v. ca. Et q̄dē m̄rū est q̄ nō attēdunt miseri hoies: q̄ sibi talia in suis necc̄sitatibz licere existimant: qz diabolica supbia nihil pl⁹ q̄rit ab hoie q̄ honorari: z honore ex actu sp̄eradi deo debirū. sibi impēdi. Qui q̄ p̄ talibz verationibz repellēdis pl⁹ sp̄e suā ponit i demone q̄ i deo. pl⁹ v̄riq̄ in sp̄ando demōnē honorat qz deū. Quid q̄ tal i diuine bonitatis iustissimū p̄emptū aliud facet ope. z p̄ndit corde: q̄ q̄ diabol⁹ patior sit bñfacere hoī q̄ de⁹. z q̄i z̄ sniam sapiētis Proverb. xxvj. Meliora sunt fraudulēta oscula odient⁹ q̄ flagella p̄ p̄is.

Romē...
e...
...

Remedia a Maleficis.

z diligētis. Et quidē q̄ imaginatio stultior eē p̄r: q̄ honorē p̄petue b̄titudinis
a solo deo: z expectare z sperare: z tñ p̄ redimēdis veratōibz tpalibz: deū turpiter
inhonorare: z cū ei⁹ extremo aduersario federe coniūgi beniuolētie. ¶ Ad ad
uertunt p̄terea calamitosi hoies. q̄ act⁹ pulsandi p̄nam dilectōem dei: z inuo
candi diuinā bonitatē: z misericōdiam in neccitatibz p̄ficiat fide spe z charitate: q̄ s̄t
p̄tutes nobilissime: vestiturq̄ pseuerātia z hūilitate. z in eod̄ maximo honorē z
reuerētia exhibet diuine maiestati. vñ talis act⁹ est valde meritori⁹: q̄ est p̄ri
act⁹ religionis q̄ oibz p̄minet p̄tutibz moralibz. Et h̄ attendēs diabolica astu
tia s̄t z inuidia: nitit̄ p̄ sua fucata b̄nificia: assuescere hoies: salutē suā a deo nō
q̄rere: s̄ paulatim a diuina cōfidētia defluere: vt sic in p̄mis mlt̄a ipediānt me
rita hūana. z p̄nter sibi acq̄rant hōris incrementa: vbi ecōtra q̄ ad vt runcq̄ p̄ta
via incedēs deo optim⁹ z p̄r n̄r demētissim⁹: frequēter vult aliq̄ nob̄ ex sua libe
ralitate p̄stare: s̄ nō nisi nob̄is perētibz. z h̄ p̄t n̄ram vtilitatē: s̄z vt fiduciam
aliq̄s accipiam⁹ recurrēdi ad deū. z vt recognoscam⁹ ipm̄ eē bonoz n̄roz autorē
ij. ij. q. lxxij. ar. ij. ad tertiu. ¶ Et vt finalit̄ p̄cludam⁹: etiā plerūq̄ p̄ veratōes
spales: deo vel intēdit̄ fm̄ suā iusticiā hoim̄ punire delicta. vel p̄ viā patiētē eo
rum augeri merita. quēsd̄ modū circa sc̄m̄ Job actū fuit. Ido qm̄ hoies p̄ dia
bolicā p̄tutē talia flagella iustissime puniōis: aut fructuosissime disciplicie p̄ijss̄
mi p̄ris volūt imurare. magnū honorē in hoc impendūt demoni: z ut erēter
recalcitrant diuine ordinationi.

¶ Ventilat̄ questio p̄ncipalis ab initio p̄posita: sub specialibz cir
cūstantijs z dissoluit̄ p̄mo ī generali p̄ p̄ncipia sc̄i Bonauēture.

Sed ex omnibz iam dictis z habit⁹ p̄us: orit̄ ¶ Caplm̄. VII.
merito dubiū in seq̄nti casu vel consili. Iumenta vel p̄les alicuius
boni viri: grandē veratōem patiunt̄ p̄ maleficiū. malefica illi offert
ossa mortuoz cū alijs herbis: p̄ remedio infallibili: si talia reponā
s̄b līmine dom⁹ vel stabuli ī nouilunio zc. vir aut̄ sic faciat: sic tñ q̄
solida fide z firmato p̄posito: aliq̄ mente teneat. P̄rio q̄ tali remedio firmiter
credat nullā īesse p̄tutē ad sanandū equos suos vel p̄les. Secūdo credat q̄ p̄
se diabol⁹ p̄t verare bestias: naturali sua p̄tute v̄l hoies. Tertio q̄ diabolus
ip̄e p̄ suo arbitrio p̄t veratōem dimittere qm̄ vult: qz libere cā sua sponte hoibz
infert z bestijs. Quarto credat q̄ diabol⁹ cōiter h̄z cū malefici talia pacta: q̄
qm̄ signū tale datū ponit ab eo tali loco: tūc ip̄e cessat a tali veratōe. z hoc ideo
firmissime diabolū facere existimat: vt infelices aīas in errore decineat. Quin
to firmiter teneat: q̄ si demon forsan a tali veratōe plūū aut equoz cessauerit:
tñ cessando nō q̄rit ei⁹ vtilitatē: s̄ poti⁹ eternā damnatōem vñ nullo mō vult
ei confidere: s̄ solū tētat: si forsan malicia demonis: aliq̄ mō p̄t possit in suum
bonū: ad qd̄ bonū vtiq̄ demon ei ex sup̄ioris lege obligat. Sexto q̄ res oculi
te agat absq̄ scandalo cuiuscūq̄. ¶ Nic̄ q̄rit an casus iste vel q̄licūq̄ ei sitis
sub dict⁹ circūstantijs: licite a viro isto possit praticari. Et videt̄ q̄ sic: qz nul
lum est h̄ p̄culū deceptōis ī viro isto. neq̄ ī aliq̄ demonē honorat: s̄ poti⁹ ipm̄
deludit̄. Nec obstat etiā tertiu: s̄z q̄ ritū a demōe institutū obfuar. qd̄ argui v̄
det̄ ex hoc: qz vir iste ritū illū s̄e nō obfuar: s̄ ei⁹ obfuationē solū simulat̄. Jam
tal̄ simulatio licita videt̄: qm̄ fit p̄pter bonū ipi simulatū debitū. quēsd̄ modū ex
mādato p̄ni: filij isrl̄ insidiātes ciuitati Hay cesserūt loco: simulantes metum
Josue. viij. z David corā Achis rege simulauit se furere. ¶ Ad qd̄ etiā addu
citur casus huic p̄posito multū apparēter sitis. H̄. iij. Regū. v. ca. Naaman

B

Contra Detentes

lyrus que Heliseus a lepra curauerat: corde adorās vez deū celi in tēplo rem / mon: corā idolatris simulauit se adorare idoliū sūm ritū z modū adorādi eorū / z talē adoracōem ei tanq̄s licitā Helise⁹ cōcessit. vt textus manifeste exprimit. / q̄uis Nicolaus de Lyra alit̄ videt̄ sentire. Vñ glo. ordina. prem terre sancte / fecū tulit Naaman: vt poneret in tēplo idoloꝝ. z sup eā cōsistens dñm adora / ret: cui⁹ erat terra: vt non offenderet dñm suū: si pariter nō adoraret. ¶ Igitur / eū vir iste in pposito: solū fite seruat ritū a demone: seu malefica institutu: neq̄ / aliq̄d ex hoc sequit̄ scandalū: videt̄ q̄ in nullo peccauit sic faciendo.

Nic in p̄mis respondendū videt̄: p verbū Bonauēture. dist. viij. ij. sniaruz. / g. iij. vbi aliq̄liter tangit istd̄ argumentū. Dicit em̄ q̄ vir aut nunq̄ ex h̄ factis / facit diabolo: nisi aliq̄ infidelitas v̄l idolatria imisceat. Ex hoc trahere possu / mus: q̄ nunq̄s alleuiaret talē verationē: nisi certus esset eū q̄ maleficā consulti: / iam tractū vel trahendū ad infidelitatē: idolatriā: vel sp̄m alian⁹ apostasie: / vñ etiā vir iste effectū nō psequeret. z sic casus iste vir loam h̄re posse videtur / S̄z istud difficultatē nō euacuat: qz q̄uis intentum nō psequat̄ sine assensu / ei volūtas sic atreptandi. z de ista volūtate p̄ns inq̄sitiō est an licita sit vel illi / cita cū ope subscauto. ¶ Potest q̄ dici q̄ q̄uis itaq̄s arantantib⁹ statim enu / meratis: vir talis forsan videat̄ non incurere pctm̄ infidelitat⁹: p̄ q̄to nihil di / umū attribuit demoni vel opi ei⁹: neq̄ etiā forsan videt̄ incurere pctm̄ idola / trie: p̄ eo q̄ nullā oblatōem honorē vel reuerentiā exhibet demoni: s̄ poti⁹ ipm̄ / decipit vel deludit: retans si diabolica malignitas ei verti possit in comodum / tpale. Tñ s̄m Bonauen. vbi statim: *cur ibi pctm̄ inobediētie: qz s̄z p̄ter salu / tem tpalem: p̄trauenit diuini phibitioni z m̄s ecclie: cū eo h̄ns cōmertium / q̄ excoicatus est: z irregabilit̄ seu eternat̄ p̄satus totalit̄ ab ecclia: tā militā / te q̄ triumphante: z oib⁹ mēbris ei⁹.* Vñ Leuit. xx. d̄r dñs. *Zia q̄ dedinauel / rit ad magos vel ariolos: interficiā eā de medio ppli mei.* Rō aut̄ hmōi. phē / bitōnis assignat a Bonauen. p̄mo: qz talis peccat̄ d̄ diuinā maiestātē: cum re / currit ad diabolū q̄si nō sit oipotens sufficiēs z benign⁹ deus christianozum. / Cui cōsonat illd̄. iij. Reg. j. ca. *Nunq̄d nō est de⁹ in istis vt eatis ad cōsulendū* / *dñs subuenit p̄ se aut p̄ angelū suū: aut p̄ primū n̄m. aut tribuit paciētē meri / tum.* Tertio qz p̄iungēs se mēdaci: etiā se periculo cōmittit inq̄tū demon per / hmōi: allieit hoiem ad suā societātē. vñ se illi p̄iungere volūtario cōmertio nō / potest esse sine peccato.

¶ **A**ddit̄ in declaratiōem z explanatiōem prioris solutionis: que / dam probabiliter posita resolutio. ¶ **C**aplm̄ Octauū

Ned qz alicui forsan hec nimis sup̄ficialit̄ enūciata viderēt: p̄ euacu / atione p̄posite dubitacōis: idō in roboratiōem z declaratiōem eorū / aliq̄d sup̄addi p̄t̄ pbabilis de n̄ra penuria. In p̄mis magne teme / ritatis z p̄sumptionis videt̄: si (quēadmodū supponit argumētū) / omisso diuio auxilio: hūana ibeallitas conet̄ demonē deapiciēdo de / ludere: de q̄ nō solū p̄t̄ excessus p̄tur: septū est. *Nō ē sup̄ terrā p̄ras: q̄ cōparet̄* / *ei. s̄ etiā p̄t̄ ei⁹ p̄p̄icacitatē itellec⁹ immediate sbiungat̄: oē sublime videt̄ Job* / *ij. ca. Vñ q̄ postposito diuio auxilio talē p̄certatōēz siue cōicacatōēz cū demone* / *aggredi tētat. valde h̄z sibi timere illd̄ p̄uerbū cōis. sic ars deludif arte. Et il / lud sapiētēz: Qui amat piculū bibit i illo Eccl. iij.* ¶ **S**ēdo supponim⁹ q̄ nō

resolutio cap.

1
2
3

4

Remedia a Maleficiis.

est licitū si diabolus alicui iūstā leſionē ifert: tantā cū eo cōicātōem h̄ze: vt ipm̄
rogem⁹ q̄tin⁹ ab iūria deſiſtat. Hur⁹ declaratio facile p̄z. qz libari a malo h̄z
rōnē boni. v. Et h̄c. z h̄c req̄rere aut petere diaboli: vt malū illatū ſtrahat. p̄
ximi ḡn̄is ē cū eo. qd̄ ē petere vt bonū p̄ferat. rogare at̄ z dep̄cari inferioris eſt
z p̄mū ip̄i iuocātōi. Inuocare ei aliquē nihil aliud videt: q̄ auxiliū ab ip̄o pe
tere. Rogari p̄o z peti ſupioris ē. vñ q̄ demōnē. p̄ redēptōe ſue veratōis rogat:
rogādo ip̄m aliq̄lit iuocat. z q̄tū ad h̄ ip̄m h̄orat. Nā ſm̄ gloſaz Beñ. iij. ca.
Inuocare idē ē qd̄ dep̄cari z colere. Qui at̄ demōnē aliq̄ mō iuocat. etiā i ip̄m
aliq̄ mō credit. Iuxta illd̄ ad Ro. x. Quō iuocabūt i que nō crediderūt. Quō
de⁹ actū iuocātōis ſibi p̄cipit exhibēdū dīcēs P̄s. iij. Inuoca me i die tribu
latōis. eruā te z horificab me. Et h̄ ē qd̄ diabolica ſupbia ab hoīe valde deſide
rat. Quō ſe tal̄ hō cū demōe i aliq̄ cōicāt: q̄ tñ totalr ab oī n̄ra cōiōne paſiſ ē.
neqz a nobis ex charitate diligendus. z p̄ n̄is nec licite rogari p̄r: vt ab iniuriā
deſiſtat. Sic q̄ nō ē licitū a demōne req̄rere petere v̄l poſtulare: vt a veratōne
deſiſtat. qz ſm̄ Tho. ij. ij. q. lxxij. ar. vj. Poſtulatō ſiue petitiō ē p̄s oꝝōnis. itā
maniſtū ē q̄ oꝝō eſt act⁹ fligioniſ ſoli deo exhibēd⁹. Prefat⁹ q̄ demōnē petit
aut poſtulat: aliq̄ mō p̄fiteſ petēdo: ſe eod̄ indigere: in q̄ certe reuerentiā aliq̄
demōnī videt ſbictōis exhibere. Sic q̄ demōnē rogare req̄rere aut petere eſt
illicitū. Ita ex eod̄ fundamēto nō ē licitū illd̄ exēq̄ qd̄ demō ordiat faciendū
vt ip̄e a veratōe deſiſtat. tal̄ em̄ maniſte i aliq̄ cū malū voluntate demōis cōi
cat: z ei acq̄ſcēdo z faciēdo qd̄ ip̄e faciendū denūciat: aliq̄ mō in h̄ ip̄m h̄orat.
z q̄ etiā q̄licūqz intēōne id faciāt. aliq̄ mō i h̄ ip̄m colere videt. Nā q̄uis nō
t̄m̄ ei cū demōe ſit fed⁹ v̄l pactū tacitū amicitie: vt i p̄ncipali ſine demōnī cō
placeat (vt ſc̄z iſidelitatē maniſtā v̄l idolatriā iurra i p̄ncipali. tñ ſaltē i cer
to medio cū demōe p̄cordat: vt ſc̄z ip̄e faciat qd̄ demō ſua det: ad ſinē vt libera
tione veratōis a demōne ſcipiat. Jam ſm̄ docf. ſan. ij. ij. q. xcy. ar. ij. ad tertiu.
Hoi eſt q̄ demones bellū i dicitū. vñ n̄llo mō licz hoi demōnū auxilio vti: p̄ pa
cta tacita v̄l exp̄ſſa: itā negari nō p̄t qn̄ vir iſte: ſaltē pactū illd̄ heat cū demōne
vt faciat illd̄ qd̄ demō ei p̄ordinat: vt eo facto: deſiſtat a veratōe: vt ſic liberatū
onē recipiat a demōne. ¶ Quō p̄z q̄ longa eſt d̄n̄ia caſus p̄ntis inq̄ſitōis: a fa
cto Naaman ſyri de q̄ aſſumebat argumētū. Admiſſo em̄ ex abūdantiā: z non
p̄ceſſo: q̄ Naaman fecerit adozatōem exteriorē: q̄le idolatre z ſac̄dores ido
loz iſtituerāt z obſuarunt. tñ ip̄e illā nō fecit tāqz ab eis iſtitutā z obſuatā:
ſicut vir iſte fac̄ aliqd̄ tanqz a demōne ordinatū. Niſi em̄ demō illd̄ p̄nūciaret
faciendū: vir iſte h̄ nō fuaret. Lōtrariū ap̄d Naamā accidit: q̄ eadē adozatio
nem indifferēnt feciſſet. etiā ſi ab idolatris vel pontificibz mod⁹ ille adozādē
obſeruat⁹ nō eſſet vel iſtitut⁹. quādamodū in ſiti. ſi q̄s tā carne ſui p̄putij ſa
ceret arcuādi p̄pter ſanitatē. nō diceret obſuare ritū arcuāſionis veterz legis.
Et p̄tere Naaman adozando: corā idolo nihil ab eo expectauit: z p̄ n̄is nul
lam cū eo cōicātione habuit: niſi ſolū p̄ringentē locale p̄ntiam. Et ſic loqe h̄inc
inde eſt d̄n̄ia: qz in poſito vir iſte bonū aliqd̄ ſc̄z liberatōem a veratōe a demo
ne reape p̄tēdit. ¶ Per idē p̄z n̄iſio ad ea q̄ p̄ obiciebant ca. iij. de Helia q̄ p̄
uocāſ facerdores baal ad malū ad qd̄ parati erāt: ſc̄z ad exercendū rit⁹ eozum
nihil b̄n̄ficij recipe voluit a Baal v̄l miſtris ei⁹. z ſic cōicātione cū eis nullam
habuit: ſi irrationē Baal z miſtroz ei⁹: cū ſtabilitōe fidei i cordibz fidelū d̄n̄
rat intēdebat. Per idē p̄t etiā r̄nderi ad factū Jehu: ibidē adductū: q̄uis
de ei⁹ excuſatōe quā videt ſollīcituō habenda.

Contra Petentes

¶ Non liceat exercere opa a maleficis monstrata etiã ad explo-
randum solum an demon in talibz operet. **¶** Caplm Nonũ.

HEd dubitabit h aliqs curiosus indagator: liceat ne homi exercere
actũ a demone institutũ: z a malefico ostensũ. nõ tñ intentõe recipi
endi aliqd bñficiũ a demone: s̄ dicitur expiendi: an diabolica mall
cia: se tali actũ imisceat. vel loqndo vl' opando aut rñdendo. Dicit̄
dũ mihi videt̄ pmo: q casus q̄ h ponit̄ includit̄ repuñtã d̄ dicitio
nis: manifestũ nãq̄ est: q apd appetitũ sic facient̄: q̄ est vtriq̄ corrupt̄ p viciũ
curiositat̄. tal' cognitio expimental' reputat̄ p notabili z desiderabili bono. Et
q: hãc sibi tradi z exhiberi vult a demone quõ de sic opante dicere aliqs possit
q nõ intēdit bñficiũ aliqd recipi a demone. Scdo mihi ddm videt̄: q nulli li
ceat s̄m formã casus positi opari. Nã qsq̄ fat aut scire dz: q demones i talibz
opari possunt: s̄l: z loq: z rñdere. De h em mltre s̄l: s̄pture z exēpla veteris et
noue leḡ: vt de maḡ Pharaonis. de Balaam. de spiritibz pythouissaz. de re
sponsionibz demonũ i idolis. Sz expimental' p̄scere an in h vel in illo p̄ciũ
lari actu: imisceat se diabol'. vel nlla vel admodũ exigua est pfectio intellect':
s̄ poti' p̄tines ad viciũ curiositat̄: vñ sic opans: nisi vel ipm i aliq̄ exister leui/
tas animi: vel ignozãtia: inaduertētia siue incõsideratio: pl' vtriq̄ peccare vide
tur: q̄ is q̄ in salutē filioz aut pecoz exercet talē actũ: inq̄stũ iste actũ eque ma/
lum: z eque vtriq̄ phibitũ: ex maiori nēitate exercet ad finē vtiliorē z meliorē
obtinendũ q̄ alter. **¶** Et q̄ p̄nter seq̄ videt̄: q̄ q̄nter peccat̄ sacer dotes q̄ au/
dientes in p̄fessõe rit' z modos opandi maleficaz: q̄bz furant̄ alienũ ex vacē/
buty: vl' alia exercēt sua maleficia. z postea curiositate ducti: eosdē modos pra
ctitant: ad explozandũ tñ: an ad tales rit' z modos operandi: demon opereť
tales effectus.

¶ Soluunt̄ Argumēta a principio inducta. **¶** Caplm decimũ.

Argumēta a p̄ncipio q̄stionis mote añ oppositũ inducta. Rñsio ad p/
mũ ddm q̄ qñ de ibi Hostien. q̄ maleficiũ siue sortilegiũ est bonum: non
intēdit q̄ sic bonũ aut licitũ: ex pte inferētis seu facient̄: de q̄ vtriq̄ est p̄ns
inq̄stio. s̄ vult q̄ tale maleficiũ sit bonũ z vtile illi: cui inferit̄. inq̄stũ p ipm eũ/
tatur adulterũ / saltē exterior' opis. ad modũ illũ: q̄ iniuria illara est viro patie/
ti vtilis ad meritũ bñtudinis p actũ patieñtē: quibz eã inferre sit valde illicitũ.
¶ Ad scdm dicendũ q̄ demones licite cogi p̄nt p deũ z sc̄os ei' ad h inspira/
tos: z p ecclie mistros: ad aliq̄ tpalia obseq̄a: qz in h nulla cũ eis initur amic'
ciavel sedus: neq̄ eis aliq̄ exhibet̄ reuerētia: s̄ poti' eoz p̄mudi verat' z depri/
mit supbia: q̄ rennuēs subesse suo creatori: cõpellit̄ inuita obedire z subici hu/
mane fragilitati. Sz si coactio demonis alit̄ expectet̄: q̄ p vez miraculum deo
specialit̄ coopante: vel p angelũ vel p p̄tute aliq̄ sacralem exozasimis ecclie cõ/
taram. falso h credit̄ z ridiculose id expectat̄. Quia demon est host' dolosissi/
mus: z fingit̄ se cõpelli p rit' impios: q̄bz ip̄e honorari q̄rit: z miseris perdere
aias. **¶** Infero q̄ q̄ bñdictionibz. exozasimis: s̄l: z aq̄ bñdicta z sale bñdicto. s̄
milit̄ z ozonibz institut̄: a sc̄is p̄tibz: licitũ est vti d̄ verat̄ões demonis. Rõ.
qz ecclia s̄p regit̄ sp̄sc̄o: cũ ei ex ch̄i p̄missõe dicitur s̄l. Ecce ego vobiscũ sum
vtr̄q̄ ad p̄summatõem sc̄i Math. xxvij. Et q̄. xxvj. q. v. Nõ liceat: sic scribit̄.
Dia q̄ faciet̄ aut in p̄bo aut in ope oia in noie dñi nri iesu ch̄i facite gr̄as a/
gentes. Nec in collectõibz herbaz q̄ mediciales sunt aliq̄s incantatiões liceť

Remedia a Maleficis.

ut attendere: nisi tñ cū simbolo diuino aut orōne dñica: vt deus creator oīm z dñs hōret. ¶ Sicut licitū est adhibere orōnes scōz z alioz: qz vita tal' fuit: vt merito psumi possit ex dictamine spūs scī cas pcessisse. q' sez i vsu sunt ipi' ecclie. z in cetū scōz s'z institute. Cui fauet illd Aug'. Si in nccitate aliq' compulsū deū putāt fortitū: exēplo aploz p̄sulendum esse. videāt h' ipsos nō nisi collecto cetū fratū: z p̄cib' ad deū fuis egisse. xxvj. q. ij. Ad exēplo. ¶ Ex quib' p̄sequēter infero: q' ceteroz: p̄cipue eoz de qb' rumor vel fama est eos cū demone cōi/cationē hē: abijcēde sunt execrabiles bñdictōes. i. carminatōes. Sicut z aliorū impitōz rusticanoz: aut als vanoꝝ hoīm: z vetulaz. p̄uatiūm dictate vel inuēte orōnes vel bñdictōes: qz vita z p̄uersatio nō sūt exercitio bonoz opm extitit p̄bata. Quis em̄ tales impitos rusticos docuit qd aliq' nesciūt viri docti z deuoti. ¶ In talū bñdictōes exorāsmi v' rit' p̄sumi debet: vt diabolice traditōes: vel curiosē hoīm adinuentōes: qb' occulte se imiscet demonis astuta malignitas: vt hoies putēt suis p̄p̄is adinuentōib' inesse aliqd p̄tut': vel nimis estimātes se p̄ sua opa causare tales effect': ad q's tñ nihil p̄ferunt eozuz opatōes: s' demon callide se imiscēs: sol' p̄ seipm̄ imediate opat' tales effect' si sez ex solo motu locali dependant: aut mediantib' causis naturalib': occulte adhibet: qz p̄tutes ipē q's optime nouit: si effect' p̄ dūc' debeāt p̄ alterationes p̄hysicas. His em̄ modis sez diabolica traditōe: z hoīm supstitiosa adiuentiōe cui se diabolica imiscet calliditas: inuēta est oīs ars nigromātica: z originē traxit oīs idolatria. Inuē consonat. s. Tho. ij. q. xvj. ar. iij. ad scdm sic dicens. q' a p̄ncipio in ist' obseruatōib' aliqd veri hoies expri sunt: s' accidit casu. s' post modū cū hoies inceperunt suū aim h̄mōi obseruatōib' implicare: multa sūt h̄mōi obfuationes eueniūt: p̄ deceptōem demonū: vt in his obseruatōib' hoies implicati: curiosiores fiant: z se inserāt magis mltiplicib' laqueis p̄ncipio erroris. vt dē brūs Aug'. ij. li. de doct. ch̄iana. Idē q. xvj. ar. iij. Dis diuina/ tio vrit' ad p̄cognitionē futuri euent' aliq' demonū p̄silio vel auxilio. qd qdem vel exp̄sse implorat: vel p̄ter intentionē se occulte demon ingerit ad p̄nūciand' dum futura qdam: q' hoib' sunt ignota. et aut cognita: p̄ modos de qb' in p̄i/ mo dictū est. ¶ Ar p̄bis scī Tho. iā induct' rōnablr tale infero correlatū. Quicunq' p̄ctice maleficaz qb' lac furant' vaccaz. z alia p̄petrāt mala: va/ ne sint ridiculose z digne oī irrisione. tñ tuti' z cauti' oino est: eas neq' seriose neq' iocose neq' denosorie: corā p̄plo recitare. Probat. qz facile homies fragiles vel leuitate sua v' curiositate tētrari possent ad p̄cticandū opa talia ridiculosa. causa expimentandi effectū eoz. z tñ diabolica astutia facile ingereret se opib' illis: p̄ducendo effect' q's ipi volūt expiri. z alliciendo illaqueare hoies simpli ces ad cōsicationē vel societatē q̄lecunq' secū p̄hendā i eoz et nā p̄ditionē.

¶ Reprehensio eoz q' recipiūt maledictos maleficos ad domos suas vt ab eis recipiant curas z remedia contra morbos et alias vexationes.

¶ Caplm̄ Undecimū.

Sed contra oīa p̄dicta replicant qdam valde rude z inrudite lo/ quētes: in hunc modū. Aliq' sunt viri: q' se fatent cū demone collo/ quiū habere: z ex reuelatōe ei' multas veritates agnoscere: z sunt viri iusti: bone p̄uersatiōis. bone fame. neminē ledūt: s' plurimos adiuuerunt. Cur q' a talib' hoib': nō liceret querere remedia p̄tra/ vexatōes p̄ maleficia imissas. Sed querendū est ab ist' sic stolidē replicantib'

Contra Detentes

qua temeritate ore suo sacrilego: audeant tales nominare viros iustos: aut ho-
mines honeste conuersationis: quoz conuersatio ne sciunt: in oculis: esse secretaz
z familiarē cum inimico crucis chri diabolo: q̄ vtiq̄ eis veritate nec falsitatem
responderet. nisi secum pactum aliqd̄ vel fedus amicitie aut beniuolētie intuz
esset. ¶ Et ne responsionē istam preemnant rebelles z increduli sapientes i oculis
suis: supbia eos excecante: adduco Aplm̄ eis resistentem in faciem. ij. Cor.
vj. z dicentē. Nolite iugū ducere. i. coniuictionē habere cum infideli. Que pri-
cipatio chrisi cū iniquitate aut que societas luci ad fenebras. Que conuentione chri
ad belial. aut que ps fideli cum infideli. Quis autē consensus templi dei cum
idolis. vos em̄ cētis templū dei. Ecce q̄ ap̄lus h̄ h̄z p̄ ridiculo maximo: q̄ ali-
quis censeat vir bonus qui conuentionē quācumq̄ h̄z cum diabolo: aut q̄ licet
ut vnionē cōmētū habere cū his: q̄ vniti sunt cum demonibz: vtendo trufis eo-
rum. sicut nanq̄ inter chrisum q̄ tanq̄ caput constituit ciuitatē Hierusalem z
belial qui tanq̄ caput constituit ciuitatem Babylonis: nulla fm̄ Apostolunt
est conuentione. ita z inter membra eozum: tanq̄ fidelis ad infidelem fm̄ Apo-
stolum om̄is cōicatio opationū est respuenda. ¶ Rūdeo q̄ p̄fat̄ replicantibz
q̄ non est discipulus p̄ mgr̄m̄ Luc. vj. Jam sic est q̄ frequenter legit de de-
monibz aliquibz: q̄ multo tpe cōuersati sunt cum hoibz quibz (vt eis apparuit)
nihil mali fecerunt: imo plurima eis bona z subsidia cōtulerunt. Et tñ certum
est: q̄ p̄ blandimenta t̄p̄alium subsidioz z frequentē familiaritatem: impedire
intendebant: multa bona sp̄ūalia: z inducere homies saltem ad ocula p̄cā.
Et p̄pter hoc nemo vnq̄ dubitauit: quin talis conuersatio vel familiaritas fue-
rit hominibz mortale p̄cām. Ita dico q̄ de istis pestiferis hoibus de quibz assu-
munt sic replicantes: nihil aliud p̄sumendū est q̄ suū sequant̄ magistrū scz
diabolum. Exterius em̄ p̄ferunt sp̄m̄ charitatis z iusticie erga primos: et sic
veniūt in vestimentis ouū: s̄ intrinsicus sunt lupi rapaces. Et de istis maxie
intelligendū venit illd̄ saluatoris Matth. vij. Attendite a falsis p̄phetis. Ta-
les nanq̄ homies. vtilitatē hoim̄ p̄tendentes exterius: mente p̄o interius dō
inimica: z diabolo suo mgr̄o occulte confederati: seducere querūt aīas eozum:
quibz sunt adiuuamento: z eas acquiescere nitunt̄ suo mgr̄o diabolo: z hono-
rem deo debitum: ei subtrahunt: z illum impendūt sathane. Deus nāq̄ libe-
ralissimus est z summe misericors. z ideo querit z desiderat nonnunq̄ rogari
vt occasione habeat parcendi: z diuitias misericōdie sue hoibus impartiendi. vt
Ezech. xij. scribit. Quiesui de eis viz q̄ interponeret cepem: z staret opposit̄
tra me: p̄ terra: ne dissiparem eam: z non inueni. Hoc autē ad nr̄am vtilitatē
fit: quemadmodū supra declaratū est vt scz fiducia accipiamus recurrendi ad
dñm: z vt ip̄m̄ recognoscāz bonoz omnū nostror̄ auctorē. Quid q̄ istī ma-
ledicti falsi p̄phete aliud faciunt: q̄ q̄ p̄ fucata eoz̄ beneficia assuefaciāt hoies
de deo paz̄ confidere z honorem ex nostris dēp̄cationibz deo debitum mgr̄o
suo diabolo impendere z p̄ p̄is a deo apostatare.

¶ Et prehābitis omnibz gloriofissime p̄nceps epilogando finaliter intē-
tionis nostre p̄positum concludamus: q̄ confugientes ad auxilia maleficorum
pro redemptione vexationū suaz nihil aliud agunt: q̄ q̄ diuinū timorē possi-
ponunt: z liberationē (si eam a deo non statim ad votum obruncāt) contenti sūt
a dei inimico z p̄prio hoste p̄niciosissimo. scz a demone: illam recipē: p̄tendēs
in corde: perinde sibi esse si liberent̄ a vexatione: a quocunq̄ id fiat z qualiter

